

BIUDŽETINĖ ĮSTAIGA GARGŽDŲ MUZIKOS MOKYKLA
Įstaigos pavadinimas

Įstaigos kodas 191649661

PATVIRTINTA

BĮ Gargždų muzikos mokykla
direktoriaus

2024 m. sausio 11 d.

įsakymu Nr. V-11

**DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS
ĮVADINĖ INSTRUKCIJA**

TEKSTO SUDEDAMOSIOS DALYS:

- I. BENDROSIOS ŽINIOS APIE ĮSTAIGĄ IR JOS VEIKLOS YPATUMUS
- II. PAGRINDINĖS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS SAVOKOS
- III. ĮSTAIGOJEE EGZISTUOJANTYS PAVOJAI IR RIZIKA SU KURIAIS GALI SUSIDURTI DARBUOTOJAS
- IV. DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS BEI JOS KONTROLĖS ORGANIZAVIMAS ĮSTAIGOJEE
- V. DARBDAVIO TEISĖS IR PAREIGOS GARANTUOJANT DARBUOTOJUI SAUGIAS IR SVEIKAS DARBO SĄLYGAS
- VI. DARBUOTOJO PAREIGOS IR TEISĖS ATLIEKANT DARBO SUTARTIMI SULYGTĄ DARBĄ
- VII. NELAIMINGI ATŠITIKIMAI IR PROFESINĖS LIGOS
- VIII. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARIJŲ (YPATINGAIS) ATVEJAIS

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	2 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

I. BENDROSIOS ŽINIOS APIE ĮSTAIGĄ IR JOS VEIKLOS YPATUMUS

1. Gargždų muzikos mokykla (toliau – įstaiga), įstaigos kodas 191649661
2. Įstaiga veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų ir kitais įstatymais bei Vyriausybės norminiais aktais, reguliuojančiais įstaigų veiklą, savo įstatais.
3. Įstaiga užsiima veikla, kuri nurodyta įstaigos įstatuose.

II. PAGRINDINĖS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS SAŲOKOS

4. **Avarija** – nenumatytas įvykis dėl darbo priemonių gedimo, darbo ar technologinių procesų pažeidimo ar kitų nenumatytų aplinkybių, sukėles pavojų žmonėms, aplinkai ir padaręs ar galėjęs padaryti žalą darbuotojų sveikatai ir (ar) aplinkai.
5. **Darbuotojų sauga ir sveikata** – visos prevencinės priemonės, skirtos darbuotojų darbingumui, sveikatai ir gyvybei darbe išsaugoti, kurios naudojamos ar planuojamos visuose įstaigos veiklos etapuose, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo profesinės rizikos arba ji būtų kiek įmanoma sumažinta.
6. **Darbdavys** – kaip nustatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 16 straipsnyje, taip pat valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga.
7. **Darbdaviui atstovaujantis asmuo** – įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros vadovas arba darbdavys fizinis asmuo.
8. **Darbdavio įgaliotas asmuo** – padalinio vadovas arba administracijos pareigūnas.
9. **Darbo aplinka** – darbo vietą supanti erdvė, kurioje gali būti darbuotojo sveikatai kenksmingų, pavojingų rizikos veiksnių (fizinių, fizikinių, cheminių ir kitų).
10. **Darbo priemonės** – darbo procese naudojamos mašinos, įrenginiai, aparatai, prietaisai, įrankiai, įtaisai ir kiti reikmenys.
11. **Darbo sąlygos** – darbo aplinka, darbo pobūdis, darbo ir poilsio laikas ir kitos aplinkybės, turinčios tiesioginę įtaką darbuotojo savijautai, darbingumui, saugai ir sveikatai.
12. **Darbo vieta** – vieta, kurioje asmuo dirba darbo sutartyje sulygta darbą arba atlieka viešojo administravimo funkcijas.
13. **Darbuotojų atstovas saugai ir sveikatai** – įstaigos darbuotojų kolektyvo susirinkime išrinktas darbuotojas, kuriam suteikiami įgaliojimai atstovauti įstaigos, padalinio darbuotojų interesams saugos ir sveikatos srityje.
14. **Darbuotojų saugos ir sveikatos norminiai teisės aktai** – norminiai teisės aktai, kuriuose nustatomos, keičiamos arba pripažįstamos netekusiomis galios teisės normos (įstatymai, Seimo, Vyriausybės nutarimai, socialinės apsaugos ir darbo ministro arba šio ministro su kitu ministru (kitais ministrais), sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus (toliau – vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius) patvirtinti darbuotojų saugos ir sveikatos norminiai teisės aktai).
15. **Kenksmingas veiksny** – rizikos veiksny darbo aplinkoje, kuris veikdamas darbuotojo organizmą gali sukelti ligą ar profesinę ligą ir kurio poveikis gali būti pavojingas gyvybei.
16. **Nelaimingas atsitikimas darbe** – įvykis darbe, įskaitant eismo įvykį, atliekant darbo funkcijas ar būnant darbo vietoje, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai ir netenka darbingumo nors vienai dienai arba dėl kurio darbuotojas miršta, nustatyta tvarka ištirtas ir pripažintas nelaimingu atsitikimu darbe.

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	3 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

17. **Nelaimingas atsitikimas pakeliui į darbą ar iš darbo** – įvykis, įskaitant eismo įvykį, darbuotojui vykstant į darbą ar iš darbo darbuotojo darbo dienomis kelyje tarp darbo vietos ir:

17.1. gyvenamosios vietos;

17.2. vietos ne įstaigos teritorijoje, kurioje darbuotojas gali būti pertraukos pailsėti ir pavalgyti metu;

17.3. ne darbovietėje esančios vietos, kurioje darbuotojui išmokamas darbo užmokestis;

17.4. kitos darbovietės. Šiuo atveju nelaimingą atsitikimą pakeliui į darbą tiria darbdavio, pas kurį vykstama, sudaryta komisija.

18. **Pavojingas veiksnys** – darbo aplinkoje esantis rizikos veiksnys, dėl kurio darbuotojas gali patirti ūmių sveikatos sutrikimų ar mirti.

19. **Pavojus** – galima grėsmė darbuotojų sveikatai ir gyvybei.

III. ĮSTAIGOJEE EGZISTUOJANTYS PAVOJAI IR RIZIKA SU KURIAIS GALI SUSIDURTI DARBUOTOJAS

20. Pavojingi veiksniai esantys ar galintys atsirasti darbo aplinkoje ir įtakoti darbuotojo sveikatos būklę (traumas, organų veiklos sutrikimus ir pan.):

20.1. daiktų kritimas iš aukščio - pavojingas dėl daiktų kritimų nuo lentynų, darbaltalio ir pan.;

20.2. daiktų virtimas, poslinkis - pavojingas dėl krovinio centro pasikeitimo jį transportuojant, keliant, nešant, stumiant, traukiant ar kitaip gabenant, iširimo ir pan.;

20.3. statinio, jo dalies griūtis – pavojinga dėl neteisingo statinio ardymo, netinkamos priežiūros;

20.4. žmogaus griuvimas dėl slidumos - pavojingas dėl slidaus grindų, praėjimų, pravažiavimų ir pan. paviršiaus;

20.5. kelių transporto priemonė - pavojinga dėl Kelių eismo taisyklių reikalavimų pažeidimo, dažniausiai dėl saugaus greičio nepasirinkimo, ėjimo arti transportui skirtų kelių;

20.6. elektros srovė – pavojinga dėl prisilietimo prie įtampą turinčių dalių (virš 50 V), priartėjimo prie įtampą turinčių (virš 1000 V);

21. Konkretūs pavojingi ir kenksmingi veiksniai, veikiantys darbuotojus darbo vietose, išvardinti darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose pagal profesijas ir atliekamus darbus.

22. Siekiant užtikrinti saugų darbą, kiekvienas įstaigos darbuotojas, pradėjęs savo darbinę veiklą įstaigojeee, privalo:

22.1. išklausyti įvadinį ir darbo vietoje instruktavimą, susipažinti su įstaigos darbo tvarkos taisyklėmis, pareiginiiais nuostatais, laikytis techninių dokumentų ir darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių reikalavimų.

22.2. dirbti tik tą darbą, kurį jam pavedė tiesioginis vadovas;

22.3. prieš darbo pradžią vizualiai patikrinti darbo vietos ir įrenginių, kuriais bus dirbama, techninę būklę;

22.4. jei darbo vieta neatitinka techninių reikalavimų, apie pažeidimus ir trūkumus pranešti vadovui (tokiais atvejais draudžiama pradėti darbą).

23. Saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimai yra privalomi visiems darbuotojams, susipažinusiems su atitinkama instrukcija ir tai patvirtinusiems savo parašu instruktavimo darbo vietoje registravimo žurnale.

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	4 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

24. Visais saugos darbe klausimais darbuotojas turi aiškintis su tiesioginiu vadovu ar darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistu, o ne vadovautis nuojauta.

25. Darbo vadovai darbuotojams negali duoti nurodymų, prieštaraujančių darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymams, teisės aktams ir taisyklėms.

26. Pradėdamas dirbti su nauju įrenginiu (prietaisu, kompiuteriu, automobiliu), darbuotojas privalo susipažinti su jo eksploataavimo taisyklėmis, gamyklos gamintojos reikalavimais ir charakteristikomis.

IV. DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS BEI JOS KONTROLĖS ORGANIZAVIMAS ĮSTAIGOJEE

27. Darbas įstaigojeee organizuojamas vadovaujantis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimais.

28. Įstaigos darbuotojai instruktuojami įvadinio ir darbo vietoje instruktažu pagal įstaigojeee parengtas ir patvirtintas darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijas.

29. Su darbo tvarkos taisyklėmis darbuotojas supažindinamas įvadinio instruktavimo metu.

30. Kiekvienas darbuotojas instruktuojamas ir apmokomas individualiai, paaiškinant, kaip saugiai atlikti konkrečius darbus, technologines gamybines darbo operacijas.

31. Įstaigos vadovo nustatyta tvarka darbuotojams išduodamos tinkamos, darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimus, darbo pobūdį ir darbo vietoje esančius ar galinčius atsirasti rizikos veiksnius atitinkančios asmeninės apsauginės priemonės.

32. Darbdavys ar jo įgaliotas asmuo, vadovaudamasis darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais, darbo priemonių techniniais dokumentais:

32.1. įvertina galimą profesinę riziką darbuotojų saugai ir sveikatai;

32.2. nustato darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės tvarką įstaigojeee, tvirtindamas įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos nuostatus, duodamas įpareigojimus padalinių vadovams įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos priemones ir kontroliuoti, kaip laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų;

32.3. rengia įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos vietinius (lokalinius) norminius teisės aktus (darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijas, saugaus darbų atlikimo taisykles ir kitus reikiamus įstaigos vietinius (lokalinius norminius teisės aktus).

33. Įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos (toliau - tarnyba), funkcijos aprašytos įstaigojeee patvirtintuose tarnybos nuostatuose.

34. Įstaigojeee įgyvendinta darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinė kontrolė. Tuo tikslu:

34.1. įvertinta darbuotojų saugos ir sveikatos būklė ir profesinė rizika. Ji vertinama pagal tai, kaip darbo priemonės, darbo sąlygos įstaigojeee, jos padaliniuose atitinka darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktuose nustatytus darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus;

34.2. darbo sąlygos vertinamos pagal tai, kaip darbo aplinka darbo vietose, darbo pobūdis, darbo ir poilsio režimas atitinka darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatytus reikalavimus;

34.3. darbo aplinka vertinama siekiant nustatyti, ar darbo aplinkoje yra profesinė rizika. Darbo aplinka vertinama pagal tai, ar darbo aplinkoje esantys veiksniai atitinka darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatytus leistinus ribinius dydžius, kurių neviršijant darbo aplinka laikoma saugia ir nekenksminga.

35. Įstaigos darbuotojai, jiems aktualiais saugos ir sveikatos klausimais (konsultacijos suteikimo, esant informacijos stokai, aptikę darbo vietoje pažeidimų ir kt. atvejais) kreipiasi į savo

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	5 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

tiesioginį vadovą, darbuotojų atstovus saugai ir sveikatai, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistą.

36. Darbo vietose turi būti palaikoma tvarka ir kiti darbo sąlygų higieniniai parametrai, nurodyti higienos normose ir taisyklėse.

37. Darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės įstaigojėe finansuojamos darbdavio lėšomis.

V. DARBDAVIO PAREIGOS IR TEISĖS GARANTUOJANT DARBUOTOJAMS SAUGIAS IR SVEIKAS DARBO SĄLYGAS

38. Darbdavio pareigos ir teisės yra aprašytos „Lietuvos Respublikos darbo kodekse“, „Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme“, Įstaigos lokaliniuose norminiuose ir kituose teisės aktuose.

39. Darbdavys arba darbdaviui atstovaujantis asmuo, įgyvendindamas darbdavio pareigą sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas visais su darbu susijusiais aspektais:

39.1. užtikrina, kad darbuotojai įsidarbindami ir darbo metu įstaigojėe gautų visapusišką informaciją apie darbuotojų saugos ir sveikatos organizavimą įstaigojėe, apie esančią ar galimą profesinę riziką, parengtas priemones rizikai šalinti ar išvengti, taip pat informaciją apie Valstybinės darbo inspekcijos atlikto įstaigos inspektavimo rezultatus;

39.2. imasi priemonių, kad įstaigos statiniai, kuriuose įrengtos darbo vietos, pačios darbo vietos, darbo priemonės, darbo aplinka atitiktų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytus reikalavimus;

39.3. pasirūpina, kad darbuotojams būtų sudarytos tinkamos sąlygos per pertrauką pailsėti ir pavalgyti; užtikrina Darbo kodekso ir kitų norminių teisės aktų nustatytą darbuotojų darbo ir poilsio laiką;

39.4. organizuoja arba paveda darbdavio įgaliotam asmeniui organizuoti privalomus darbuotojų sveikatos patikrinimus. Sudaro darbuotojams sąlygas patikrinti sveikatą darbuotojų darbo laiku;

39.5. tvirtina darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijas, pareigybių aprašymus, vykdo kolektyvinės sutarties (jei įstaigojėe ji yra) įsipareigojimus dėl darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo;

39.6. sudaro sąlygas įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto veiklai;

39.7. vadovaudamasis galiojančių teisės aktų reikalavimais, perkelia darbuotojus (jų sutikimu ir esant įstaigojėe tokiai galimybei) į kitą darbą, atsižvelgdamas į valstybinės socialinės medicinos ekspertizės komisijos arba sveikatos priežiūros įstaigos, patikrinusios darbuotojų sveikatą, išvadą;

39.8. pats praneša arba paveda darbdavio įgaliotam asmeniui pranešti apie nelaimingus atsitikimus darbe, profesines ligas atitinkamoms valstybės institucijoms, sudaro sąlygas tirti nelaimingus atsitikimus darbe ir profesines ligas;

39.9. kontroliuoja, kaip darbuotojai laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų;

39.10. vykdo kitas pareigas ir įgyvendina reikiamas priemones sudarydami darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas visais su darbu susijusiais atžvilgiais.

40. Darbdavio atsakomybė:

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	6 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

40.1. darbdavys, kuris savo veikimu ar neveikimu pažeidė darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus ir tuo neužtikrino saugių ir sveikų darbo sąlygų, atsako įstatymo nustatyta tvarka;

40.2. darbdavys neatsako už darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų neužtikrinimą arba darbdavio atsakomybė už tai gali būti sumažinta, jeigu ištyrus nelaimingą atsitikimą darbe ar profesinę ligą nustatoma, kad tai įvyko susiklosčius neiprastoms ar nenumatytoms aplinkybėms, kurių darbdavys negalėjo kontroliuoti arba dėl atsitikimų, kurių padarinių nebuvo galima išvengti, nors ir buvo naudojamos visos reikiamos priemonės;

40.3. darbdavys neatsako už nelaimingus atsitikimus, įvykusius darbuotojams pakeliui į darbą ar iš darbo.

41. Darbdaviui atstovaujantis asmuo, įgyvendindamas darbdavio pareigą sudaryti saugias ir sveikas darbo sąlygas, paveda:

41.1. padalinių vadovams įgyvendinti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencines priemones įstaigos padaliniuose;

41.2. atsakingiems asmenims koordinuoti prevencinių priemonių, skirtų darbuotojų apsaugai nuo traumų ir profesinių ligų įgyvendinimą, kontroliuoti, kaip įstaigos darbuotojai laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įstaigos padaliniuose;

41.3. kitiems darbdavio įgaliotiems asmenims, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai įgyvendinti nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencines priemones, kurios yra bendros padaliniais ir įstaigai.

42. Užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą, darbdaviams atstovaujantys asmenys turi teisę (darbdavio teisės):

42.1. darbuotojams, pažeidusiems darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, kuriuos jie privalo vykdyti, skirti drausmines nuobaudas, įstatymų nustatyta tvarka reikalauti atlyginti pažeidimu padarytą žalą įstaigai;

42.2. siūlyti darbuotojų atstovams nustatyti įstaigojėe darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, užtikrinančius saugesnių ir sveikesnių darbo sąlygų sudarymą, negu numatyta darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai, užtikrinantys saugesnių ir sveikesnių darbo sąlygų įstaigojėe sudarymą, numatomi įstaigos kolektyvinėse sutartyse;

42.3. pavesti įstaigos padalinių vadovams ir kitiems darbdavių įgaliotiems asmenims, taip pat darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai vykdyti užduotis, susijusias su darbuotojų sauga ir sveikata;

42.4. įstaigojėe nustatyta tvarka užfiksavus, įtarus darbuotojo susirgimą, neadekvačius veiksmus, uždrausti jam dirbti ir kuo įmanoma skubiau, gavus darbuotojo sutikimą, pristatyti jį į medicinos įstaigą;

42.5. nustatyta tvarka atleisti darbuotoją iš darbo, kai jis pažeidžia įstaigos bei Lietuvos Respublikos norminių aktų reikalavimus, kuriuos vykdyti darbuotojas buvo apmokytas ir/ar instrukuotas.

VI. DARBUOTOJO PAREIGOS IR TEISĖS ATLIEKANT DARBO SUTARTIMI SULYGTA DARBA

43. Darbuotojo pareigos ir teisės yra aprašytos „Lietuvos Respublikos darbo kodekse“, „Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme“, įstaigos lokaliniuose normose ir kituose teisės aktuose.

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	7 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

44. Kiekvieno darbuotojo pareiga yra vykdyti įstaigos lokalinių darbuotojų saugos ir sveikatos norminių dokumentų reikalavimus ir LR darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, su kuriais jie supažindinti ir apmokyti juos vykdyti. Kaip galima labiau rūpintis savo ir kitų darbuotojų sauga ir sveikata remiantis savo žiniomis ir vadovaujantis padalinio vadovo, darbdaviui atstovaujancio asmens duotais nurodymais. Darbuotojai, rūpindamiesi savo ir kitų darbuotojų sauga ir sveikata, privalo:

44.1. darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose, darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose nurodytus jų saugaus naudojimo reikalavimus;

44.2. tinkamai naudoti kolektyvines ir (ar) asmenines apsaugos priemones;

44.3. savavališkai neišjungti, nekeisti arba nešalinti naudojamose darbo priemonėse ar kituose įrengimuose, pastatuose, kitose įstaigos vietose įrengtų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų (priemonių) ar ženklų, naudoti tokius įtaisus pagal jų paskirtį ir apie jų gedimus pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai, padalinio vadovui, darbdaviui atstovaujanciam asmeniui;

44.4. nedelsdami pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai, padalinio vadovui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai ar jos darbuotojams, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos komitetui, darbdaviui atstovaujanciam asmeniui apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose ar kitose įstaigos vietose, kuri, jų įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai. Pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai, padalinio vadovui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai ar jos darbuotojams, darbdaviui atstovaujanciam asmeniui apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių patys pašalinti negali arba neprivalo;

44.5. bendradarbiauti su darbuotojų atstovais saugai ir sveikatai, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos darbuotojais, padalinio vadovu ir kitais darbdavio įgaliotais asmenimis bei darbdaviui atstovaujanciu asmeniu įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus bei priemones;

44.6. pagal galimybes ir turimas žinias imtis priemonių pašalinti priežastims, galinčioms sukelti traumas, ūmius apsinuodijimus, avarijas, apie tai nedelsiant pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai, padalinio vadovui ir darbdaviui atstovaujanciam asmeniui;

44.7. nedelsdami pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai, padalinio vadovui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai ar jos darbuotojams, darbdaviui atstovaujanciam asmeniui apie darbo metu gautas traumas, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus;

44.8. įstaigojėe nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą;

44.9. laikytis įstaigos darbo tvarkos taisyklėse, darbo grafike nustatyto darbo ir poilsio režimo;

44.10. vykdyti padalinio vadovo, darbdaviui atstovaujancio asmens, kitų darbdavio įgaliotų asmenų bei pareigūnų, kontroliuojanciu darbuotojų saugą ir sveikatą įstaigojėe, nurodymus;

44.11. konkrečios darbuotojų pareigos saugant savo ir kitų darbuotojų sveikatą bei gyvybę nustatomos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose, pareigybės aprašymuose ir nuostatuose. Bendrosios darbuotojų pareigos užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą nustatomos darbo tvarkos taisyklėse.

45. Įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų nesilaikymas laikomas darbo drausmės pažeidimu.

46. Darbuotojas turi teisę:

46.1. reikalauti, kad darbdavys sudarytų saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, įrengtų kolektyvinės apsaugos priemones, aprūpintų asmeninėmis apsaugos priemonėmis, kai kolektyvinės priemonės neapsaugo nuo rizikos veiksnių poveikio;

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	8 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

46.2. sužinoti iš darbuotojų atstovo saugai ir sveikatai, padalinio vadovo ar kito darbdavio įgalioto asmens ar darbdaviui atstovaujančio asmens apie darbo aplinkoje esančius sveikatai kenksmingus ir (ar) pavojingus veiksnius;

46.3. susipažinti su išankstinių ir periodinių privalomų sveikatos tikrinimų rezultatais, nesutikęs su patikrinimo rezultatais, sveikatą pasitikrinti pakartotinai. Reikalauti pakeisti darbą, jeigu valstybinės socialinės medicinos ekspertizės komisija ar sveikatos priežiūros įstaiga nustatė, kad darbuotojas negali dirbti darbo sutartyje numatyto darbo ar eiti pareigų;

46.4. pats tartis su padalinio vadovu, darbdaviui atstovaujančiu asmeniu dėl darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo arba tam įgalioti darbuotojų atstovą saugai ir sveikatai, darbuotojų atstovą;

46.5. turi teisę atsisakyti dirbti, raštu nurodžius priežastį, darbai taip pat privalo būti sustabdyti, jeigu padalinio vadovas ar kitas darbdavio įgaliotas asmuo, darbdaviui atstovaujantis asmuo nesiima reikiamų priemonių pašalinti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus ir apsaugoti darbuotoją (darbuotojus) nuo galimo pavojaus saugai ir sveikatai šiais atvejais: kai darbuotojas (darbuotojai) neapmokytas saugiai dirbti; sugedus darbo priemonei ar susidarius avarinei situacijai – pavojui; kai dirbama pažeidžiant nustatytus technologinius reglamentus; kai dirbama neįrengus reikiamų kolektyvinės apsaugos priemonių ir (ar) kai darbuotojas (darbuotojai) neaprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis; kitais atvejais, kai darbo aplinka kenksminga ir (ar) pavojinga sveikatai ar gyvybei.

46.6. įstatymų nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų;

46.7. iškilus klausimams dėl saugos ir sveikatos būklės darbo vietoje ar įstaigoje, kreiptis į darbuotojų atstovą saugai ir sveikatai, padalinio vadovą, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos komitetą, darbuotojų atstovus, darbdaviui atstovaujantį asmenį.

VII. NELAIMINGI ATSTITIKIMAI IR PROFESINĖS LIGOS

47. Nelaimingi atsitikimai pagal ryšį su darbu skirstomi į:

47.1. **nelaimingas atsitikimas, susijęs su darbu** – įvykis, kurį ištyrus nustatoma, kad jis įvyko atliekant darbo sutartimi sulgytą darbą ar kitą darbdavio pavestą ar su darbdavio žinia atliekamą darbą arba vykstant į darbą ar iš darbo;

47.1.1. **nelaimingas atsitikimas darbe** – įvykis darbe, įskaitant eismo įvykį darbo laiku, nustatyta tvarka ištirtas ir pripažintas nelaimingu atsitikimu darbe, kurio padarinys – darbuotojo trauma (lengva, sunki, mirtina). Įvykis darbe, kai darbuotojas mirė dėl ligos, nesusijusios su darbu, nepriskiriamas prie nelaimingo atsitikimo darbe.

47.1.2. **nelaimingas atsitikimas pakeliui į darbą ar iš darbo** – įvykis, įskaitant eismo įvykį darbuotojui vykstant į darbą ar iš darbo, įvykęs darbuotojo darbo dienomis kelyje tarp darbovietės ir:

47.1.2.1. gyvenamosios vietos;

47.1.2.2. vietos ne įstaigos teritorijoje, kur darbuotojas gali būti pertraukos pailsėti ir pavalgyti metu;

47.1.2.3. ne darbovietėje esančios vietos, kurioje darbuotojui išmokamas darbo užmokestis.

47.2. **nelaimingas atsitikimas, nesusijęs su darbu** – įvykis, kurį ištyrus nustatoma, kad nukentėjusysis patyrė traumą ar mirė: norėdamas nusižudyti ar susižaloti; kai prieš jį buvo panaudotas

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	9 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

smurtas, jeigu smurto aplinkybės ir motyvai nesusiję su darbu; kai darė nusikalstamą veiką; kai savavališkai (be darbdavio žinios) dirbo sau (savo interesais).

48. Nelaimingų atsitikimų, susijusių su darbu klasifikacija:

48.1. pagal jų pasekmes:

48.1.1. **lengvas nelaimingas atsitikimas darbe** – įvykis, dėl kurio darbuotojas patiria traumą ir netenka darbingumo nors vienai dienai ir kuris nepriskiriamas sunkių nelaimingų atsitikimų darbe kategorijai;

48.1.2. **sunkus nelaimingas atsitikimas darbe** – įvykis, dėl kurio darbuotojas patiria sveikatai ir (ar) gyvybei pavojingą traumą. Sunkių traumų klasifikacinius požymius tvirtina sveikatos apsaugos ministras;

48.1.3. **mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe** – įvykis, dėl kurio darbuotojas patiria sveikatai ir (ar) gyvybei pavojingą traumą ir dėl jos iš karto ar po kurio laiko miršta.

48.2. pagal nukentėjusiųjų skaičių:

48.2.1. **pavieniai nelaimingi atsitikimai darbe**, kai traumą patiria vienas darbuotojas;

48.2.2. **grupiniai nelaimingi atsitikimai darbe**, kai traumą patiria daugiau negu vienas darbuotojas.

49. Nelaimingi atsitikimai darbe tiriami vadovaujantis „Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatais“.

50. Nelaimingų atsitikimų tyrimo rezultatai surašomi N-1 ar N-2 formų aktuose

51. Asmuo, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe (jeigu jis pajėgia), avarijos, incidento ar matęs įvykį arba jo padarinius, privalo apie nelaimingą atsitikimą darbe nedelsdamas pranešti padalinio vadovui arba įstaigos vadovui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo nedelsdamas pranešti padalinio vadovui arba įstaigos vadovui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai, iškviešti medicininę pagalbą, suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicinos pagalbą:

51.1. apie nelaimingus atsitikimus darbe padalinio vadovas privalo nedelsdamas pranešti įstaigos vadovui, darbuotojų saugos ir sveikatos specialistui, darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai;

51.2. įstaigos vadovas, kiti darbdavio įgalioti asmenys privalo nedelsdami užtikrinti pirmosios medicinos ir kitokios pagalbos suteikimą, o prireikus nugabenti nukentėjusį į gydymo įstaigą, organizuoti nelaimingo atsitikimo ir incidento darbe tyrimą;

51.3. įstaigos vadovas ar padalinio vadovas įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, privalo darbo vietą ir įrenginių būklę iki nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo pradžios išsaugoti tokius, kokie jie buvo nelaimingo atsitikimo darbe metu. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu jų nepadarius kiltų pavojus aplinkinių asmenų gyvybei ir sveikatai, tačiau visa tai, kas buvo iki pakeitimų, turi būti raštu ir grafiškai įforminta, nufotografuota ar nufilmuota;

51.4. **Gelbėjimo tarnybos telefonas – 112.** Skambutis iš mobilaus ryšio telefono nemokamas.

52. **Profesinė liga** – ūmus ar lėtinis darbuotojo sveikatos sutrikimas, kurį sukėlė vienas ar daugiau kenksmingų ir (ar) pavojingų darbo aplinkos veiksnių, nustatyta tvarka pripažintas profesine liga.

53. Darbuotojas, įtaręs profesinę ligą, turi teisę kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.

54. Darbuotojas, įtaręs, kad yra susirgęs ūmia profesine liga, jeigu pajėgia tai padaryti, ar asmuo, matęs įvykį ar jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti padalinio vadovui, darbdaviui atstovaujančiam asmeniui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai.

BĮ Gargždų muzikos mokykla	DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	10 psl. iš 10
	DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA	

55. Padalinio vadovas, jo nesant - darbdavio įgaliotas asmuo, įtaręs, kad darbuotojas susirgo ūmią profesine liga, nedelsdamas privalo suteikti darbuotojui pirmąją medicinos pagalbą, užtikrinti, kad jis būtų nugabentas į artimiausią asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir faksu, telefonogramu ar kitomis ryžio priemonėmis apie įtariamą ūmią profesinę ligą pranešti Valstybinei darbo inspekcijai ir visuomenės sveikatos priežiūros tarnybai bei draudimo įstaigai.

VIII. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARIJŲ (YPATINGAIS) ATVEJ AIS

56. Atsitikus bet kokiems nenumatytiems avariniams atvejams ar susidarius netipinei situacijai darbuotojas privalo:

56.1. nusiraminti, nepanikuoti, blaiviai įvertinti situaciją ir tik po to veikti;

56.2. perspėti kitus darbuotojus apie esančią grėsmę;

56.3. pasišalinti iš pavojingų veiksmų veikimo zonos;

56.4. evakuotis ar vykdyti darbuotojų evakuaciją vadovaujantis evakuacijos planais ir evakavimo kryptis nurodančiais ženklais;

56.5. informuoti tiesioginį vadovą apie susidariusią situaciją.

57. Įvykus nelaimingam atsitikimui:

57.1. nukentėjusiam nedelsiant suteikti pirmąją pagalbą ir iškviešti greitąją medicininę pagalbą;

57.2. nukentėjęs nuo nelaimingo atsitikimo asmuo, jeigu pajėgia, apie tai turi nedelsdamas pranešti tiesioginiam vadovui arba kitam darbdavio įgaliotam asmeniui. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiam pirmąją medicinos pagalbą ir pranešti apie nelaimingą atsitikimą vadovaujantiems asmenims;

57.3. darbo vieta ir įrengimų būklė, iki kol nelaimingas atsitikimas bus pradėtas tirti, turi išlikti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių darbuotojų gyvybei ir sveikatai, gali būti daromi tik būtinausi pakeitimai, įforminami tam tikru aktu (raštu ir grafiškai, nufotografuota, nufilmuota);

57.4. įvykus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą ar iš darbo, nukentėjusysis (jeigu pajėgia) arba šeimos nariai privalo nedelsiant pranešti vadovui.

58. Kilus gaisrui:

58.1. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;

58.2. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, vandeniu, smėliu, žeme, velėna, uždengiant nedegia medžiaga);

58.3. apie įvykį informuoti vadovaujantį darbuotoją, iškviešti ugniagesius;